ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 (1) ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜାବ ଲୋକ ସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର୍ ପାଲ୍ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ

ଜାନୁଆରୀ 13, 2003

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ, ଅରୁଣ କୁମାର ଏବଂ ଜି. ପି. ମାଥୁର, ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ]

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ, 1950; ଅନୁଚ୍ଛେଦ 316 ଏବଂ 317:

ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ - ଗୁରୁତର ଅସଦାଚରଣ ଏବଂ ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ଆଧାରରେ ରାଜ୍ୟ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ନିଲମ୍ବନ ଏବଂ ବରଖାସ୍ତ - ପ୍ରସଙ୍ଗର ଯାଞ୍ଚ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ, ଯେହେତୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହେବା କାରଣରୁ ସେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରେ ନାହାନ୍ତି, ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ସେହି ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ - ଏଭଳି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମାମଲାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ/ତଦନ୍ତ ଜାରି ରଖିବା ନିରର୍ଥକ ହେବ - ଅତଏବ ଏହି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଅକାମୀ ଅଟେ ।

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆସିଥିବା ଗୁରୁତର ଅସଦାଚରଣ ଏବଂ ଅସଦାଚରଣ ଅଭିଯୋଗର ଯାଞ୍ଚ ସହ ତାଙ୍କର ନିଲମ୍ବନ ଏବଂ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏକ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 316 (2) ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ କରି ସମ୍ପୃକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା କି, ସେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 316 (2)ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରୁ ନିଜର ଇସ୍ତଫାପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମର୍ମରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଇସ୍ତଫାପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ମାତ୍ରେ ହିଁ ତାହା ଲାଗୁ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯେହେତୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଇସ୍ତଫାପତ୍ରକୁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇନଥିଲା, ତେଣୁ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନଥିଲା ।

"ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା କି, ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କେତେକ ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ, ତେଣୁ ମାଲିକ ଏବଂ ସେବକର ସମ୍ପର୍କ ଜାରି ରହିଛି, ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇବାପ୍ରସଙ୍ଗର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେଲା; ଏବଂ ଉକ୍ତ ପଦବୀରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣକୁ ଅଣଦେଖା କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣର ଫଏସଲା କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ :**1. 1.**ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **317 (1)** ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ଅସଦାଚରଣ ଆଧାରରେ ପଦରୁ ବହିଷ୍କାର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା; ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହିଭଳି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ଯେପରି ଲୋକସେବା ଆୟୋଗ ରାଜନୈତିକ ଚାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବେ **।[96- E]**

1. 2.ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **317** କାରଣରୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏକ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ପଠାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପୁଜିଛି, ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କି, ଜଣେ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଅସଦାଚରଣ ଆଧାରରେ କେବଳ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ପଦରୁ ହଟାଯାଇପାରିବ; ଯେତେବେଳେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଆଧାରରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ **145** ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଯାୟୀ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ, ସେହି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ଯଥାସ୍ଥିତି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ପଦାଧିକାରୀ ନିଜ ପଦରୁ ଅବ୍ୟାହତି ପାଇଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିନଥାଏ **।[95- D- E]**

1. 3.ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ମାମଲାରେ, ପଞ୍ଜାବ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସମାନ ଅଭିଯୋଗରେ ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ । ଯଦିଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ନ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ, ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରଭାବିତ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଙ୍କର ଅସଦାଚରଣର ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ତାଙ୍କୁ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିପାରିବେ; କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ

ଶେଷ ହେବା ହେତୁ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସେହି ପଦବୀରୁ ବାହାରିଗଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବ ନାହିଁ ।[96- F-H; 97-A]

1. 4.ପୂର୍ବରୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ସଂଖ୍ୟା 1/1983ରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀ ନିଜ ପଦରୁ ଅବ୍ୟାହତି ପାଇବା ପରେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ମାମଲାରେ ଉଠୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ରହିଥାଏ । ତେବେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ସେ ନିଜର ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଉପରୁ ନିଜର ଦାବି ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନିଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯିବ । ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଅକାମୀ ହୋଇଯାଏ ।[96- G; 97- B]

ପରାମର୍ଶ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର :ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ସଂଖ୍ୟା 1/2002 ।

ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 (1) ଅନୁଯାୟୀ

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ କେ. ଟି. ଏସ୍. ତୁଳସୀ, ସଞ୍ଜୟ ହେଗଡେ, ପି. ପରମେଶ୍ୱରନ, ହରଭଗୱାନ ସିଂ, ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ମହାଧିବକ୍ତା, ଆର୍. ଏସ୍. ସୁରୀ, ଅତୁଲ ନନ୍ଦା, ଅଜୟ ବଂଶଲ, ପି. ଏଚ୍. ପାରେଖ, ଲଳିତ ଚୌହାନ, ସୁଲତାନ ସିଂ ଏବଂ ମନୀଷ କେ. ସରୟାଲ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 (1) ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗ (ଏହାପରଠାରୁ 'ଆୟୋଗ' ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖିତ) ର ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଦ୍ଧୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆସିଥିବା ଅନେକ ଗୁରୁତର ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଅସଦାଚରଣ ଅଭିଯୋଗ ଆଧାରରେ ତାଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ନିଲମ୍ବନ ଏବଂ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅଦାଲତକୁ ଏହି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି । ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି କି, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 (1)ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ମାମଲାର ଯାଞ୍ଚ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ। ପଞ୍ଜାବର ରାଜ୍ୟପାଳ 29 ଏପ୍ରିଲ 2002ରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିବା ପତ୍ରରେ, ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ

କରୁଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଆଚରଣ ସମ୍ପର୍କିତ କେତେକ ବିବରଣୀ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଆକାରରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ତଥ୍ୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଛି । ଏହା କୌଣସି ବିବାଦରେ ନାହିଁ ଯେ, ପଞ୍ଜାବର ରାଜ୍ୟପାଳ ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗଙ୍କ ଏହି ଦୁଇଟି ପତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ଆଧାରରେ ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପରେ, ଭାରତର ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲ, ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟର ମହାଧିବକ୍ତା, ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁ ଏବଂ ଆୟୋଗର ସଚିବଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁ 9 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1996ରେ ଛଅ ବର୍ଷ ଅବଧି ପାଇଁ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 316 (2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ 8 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2002 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ନୋଟିସ୍ ପାଇବା ପରେ ସେ ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ କି, ସେ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରୁ ନିଜର ଇସ୍ତଫାପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ମର୍ମରେ 12 ଅଗଷ୍ଟ 2002 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ମଧ୍ୟ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ଭାରତର ତତ୍କାଳୀନ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଇସ୍ତଫାପତ୍ରକୁ ସରକାର ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା କି, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 316 (2)ର ପ୍ରାବଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁପାଳନ ହେବା ମାତ୍ରେ ହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଇସ୍ତଫାପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବା କ୍ଷଣି ତାହା ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 316 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଏପରି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ୱହସ୍ତଲିଖିତ ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ପଦରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇପାରିବେ ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯେତେବେଳେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଇସ୍ତଫା ଦେବାର ଉକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ 'ନିଜ ପଦରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେବା' ଅର୍ଥରେ ତାହା ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଯାଏ;

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 316 (2) (a) ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସମ୍ବିଧାନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିୟମକୁ ଏଥିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ; ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଇସ୍ତଫା ଦେବାର ବିକଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ଏକପକ୍ଷୀୟ ଅଟେ; କେବଳ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟକୁ ଇସ୍ତଫାପତ୍ର ପଠାଇବା ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ହିଁ ଇସ୍ତଫା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରୂପ ନେଇଥାଏ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ମାତ୍ରେ ହିଁ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ତଥା ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, 'ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1978] 2 SCC 301 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ଆମ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ୍ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ 8 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 2002ରେ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଶେଷ ହୋଇସାରିଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଯୁକ୍ତି ଉପରେ ବିଚାର କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧୀନରେ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କେତେକ ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହୋଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାଲିକ ଏବଂ ସେବକର ସମ୍ପର୍କ ଜାରି ରହିପାରେ, ଅତଏବ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କୁ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆମ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚରକୁ ଅଣାଯାଇଛି କି ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହେବା ହେତୁ ସେ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରେ ଆଉ ରହିନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବେ ତାଙ୍କୁ ସେହି ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଆଦୌ ଉଠୁନାହିଁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସେ ସେହି ପଦରେ ଆଗକୁ ରହିବେ କି ନାହିଁ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ସେହି ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ କି ନୁହେଁ, ତାହା ଆଉ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରୁନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଜ୍ଞାପନପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ନିମ୍ନରୂପ ଅଟେ: -

"1. ଏହା କି ଆମର ମହକିଲ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରୁ ଅବ୍ୟାହତି ପାଇଛନ୍ତି ।

2. ଏହା ସେହି ସମାନ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ଆଧାରରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅପରାଧିକ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅଭିଯୋଜନ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି ।

3. ଏହା କି ଯେ ସେ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦ ପାଇଁ ପେନସନ୍ ସମେତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଉପରୁ ନିଜର ସମସ୍ତ ଦାବି ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଉଛନ୍ତି ।

4. ଏହା କି, ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ନିଜକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ଏବଂ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ତଥା ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ କୌଣସି ପକ୍ଷପାତ ନକରି କରାଯାଇଛି ।

ଯେତେବେଳେ ଏହା ବିଜ୍ଞ ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚରକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରିତ ବର୍ତ୍ତମାନର ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ, ସେ ବିଚାର କରିବେ । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି କି, ଯେହେତୁ ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଏହି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବୃତି ଦେବା ମୁଖ୍ୟତଃ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ । ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି କି, କେବଳ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିବା କାରଣରୁ ଏହା ବୁଝାଯିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆସିଥିବା ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଉପରେ ମାମଲାର ଅଧିକ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 କାରଣରୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ବିଚାରର୍ଥେ ପଠାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପୁଜିଛି, ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କି, ଜଣେ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଅସଦାଚରଣ ଆଧାରରେ କେବଳ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ପଦରୁ ହଟାଯାଇପାରିବ; ଯେତେବେଳେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଆଧାରରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଯାୟୀ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ, ସେହି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ଯଥାସ୍ଥିତି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇ ଦିଆଯିବା

ଉଚିତ ବୋଲି ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଅତଏବ, ଆମର ବିଚାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟ ହେଉଛି କି, ଆୟୋଗର ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କୁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅସଦାଚରଣ ଆଧାରରେ ଆୟୋଗର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ କି ? ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ପଦାଧିକାରୀ ନିଜ ପଦରୁ ଅବ୍ୟାହତି ପାଇଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିନଥାଏ ।

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଅସଦାଚରଣ ଆଧାରରେ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଜଣେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଆସିଥିବା ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣଟି ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ଅକାମୀ ହେବ ନାହିଁ; ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, 'ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ସଂଖ୍ୟା 1/1983, [1990] 4 SCC 262 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା କି ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଜଣେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ଏକ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଯାଞ୍ଚ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଆଚରଣକୁ କେବଳ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହୋଇଯିବା କାରଣରୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 318 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇବା ଏବଂ ନିଲମ୍ବନ କରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଆଦୌ ବିଚାର କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ଏଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 ଅନୁଯାୟୀ ଆସିଥାଏ; ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ପଦରୁ ହଟାଇବା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ସମୟରେ ସମ୍ବିଧାନରେ ତଦନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଭଳି କୌଣସି ଆକସ୍ମିକ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ; ଅତଏବ, ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ; ଯେତେବେଳେ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଆଚରଣର ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ମନା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଷ୍କର୍ଷ ଜଣାଇବା ଉଚିତ । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ, ଯଦିଓ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନର ଏହିଭଳି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ, ଏହା ଏକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଛି ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟରତ

ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଦିଆଯାଏ, ତେବେ ସେ ନିଜର ନିଲମ୍ବନ ଅବଧିର ଦରମା ଏବଂ ପେନସନ୍ ଦାବି ଛାଡ଼ିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି କି ? ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା କି ସେ ନିଜର ଦାବି ଛାଡ଼ିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ନିଜର ବକେୟା ଦରମା ଓ ପେନସନ୍ ଦାବି କରିବେ । କେବଳ ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ହିଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଟିକୁ ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟ ଭାବେ ବିଚାର କରି ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥିଲେ । ତେବେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ମାମଲାରେ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଜ୍ଞାପନପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହେବା ପରେ ସେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଦାବି କରୁନାହାନ୍ତି ।

ଆମର ଏହା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 317 (1) ର ମୁଖ୍ୟ ହେଉଛି, ଅସଦାଚରଣ ଆଧାରରେ ପଦରୁ ହଟାଯିବା ମାମଲାରେ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା; ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହିଭଳି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଲୋକସେବା ଆୟୋଗ ରାଜନୈତିକ ଚାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ମାମଲାରେ, ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ୍ ସିଂ ସିଧୁ ସମାନ ଅଭିଯୋଗରେ ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ନ ରହିଲେ ମଧ୍, ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରଭାବିତ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଶ୍ରୀ ରବିନ୍ଦର ପାଲ୍ ସିଂ ସିଧୁଙ୍କ ଅସଦାଚରଣର ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ତାଙ୍କୁ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗର ଅଧକ୍ଷ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିପାରିବେ; କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହେବା ହେତୁ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସେହି ପଦବୀରୁ ବାହାରି ସାରିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଆଦୌ ଉଠିବ ନାହିଁ ।ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ସଂଖ୍ୟା 1/1983ରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀ ନିଜ ପଦରୁ ଅବ୍ୟାହତି ପାଇବା ପରେ ମଧ କେତେକ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ମାମଲାରେ ଉଠୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ରହିଥାଏ । ତେବେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଶେଷ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ସେ ନିଜର ଅବସରକାଳୀନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଉପରୁ ନିଜର ଦାବି ପ୍ରତ୍ୟାହାର

କରିନିଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯିବ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ଉଠେ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବାକୁ ଥିବା ତଦନ୍ତ ନିରର୍ଥକ ହେବ ଏବଂ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ସମ୍ବିଧାନ କିମ୍ବା ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଆମକୁ ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆଶା କରିବେ ।ଆମେ ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣକୁ ଅକାମୀ ଭାବେ ବିବେଚନା କରୁ ଏବଂ ତଦାନୁଯାୟୀ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କୁ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରୁଛୁ ।

ଏସ୍. କେ. ଏସ୍. ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣର ଫଏସଲା କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।